

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Josefa Baxy a soudců JUDr. Filipa Dienstbiera a JUDr. Lenky Kaniové v právní věci žalobce: **J. L.**, zastoupeného Mgr. Jaroslavem Topolem, advokátem se sídlem Na Zlatnici 301/2, Praha 4, proti žalovanému: **Krajský úřad Pardubického kraje**, se sídlem Komenského nám. 125, Pardubice, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 5. 2014, č. j. KrÚ 29718/2014/ODSH/14, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové – pobočka Pardubice ze dne 31. 10. 2014, č. j. 61A 16/2014 - 36,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalovaný v záhlaví označeným rozhodnutím zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí Magistrátu města Pardubice (dále jen „správní orgán prvního stupně“). Správní orgán prvního stupně uznal žalobce vinným ze spáchání přestupku podle § 125c odst. 1 písm. k) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o provozu na pozemních komunikacích“). Žalobce se měl přestupku dopustit porušením povinnosti podle § 5 odst. 1 písm. a) zákona o provozu na pozemních komunikacích a to tím, že dne 9. 8. 2013 kolem 15:05 hod. na ul. U Stadionu u čp. 9 v obci Pardubice užil jako řidič vozidlo Ford Mondeo, rz: X, které nesplňovalo technické podmínky stanovené zvláštním právním předpisem (STK a měření emisí – platnost do 7. 7. 2013). Za tento přestupek mu byla uložena pokuta ve výši 1.500 Kč a paušální náhrada nákladů řízení ve výši 1.000 Kč.

[2] Žalobce podal proti rozhodnutí žalovaného žalobu u Krajského soudu v Hradci Králové – pobočka Pardubice. Potvrdil, že byl dne 9. 8. 2013 přítomen policejní kontrole, při níž byla zjištěna nezpůsobilost vozidla k provozu na pozemních komunikacích. Nezpochybnil ani technickou nezpůsobilost vozidla, a že byl jeho provozovatelem. Byl v omylu, že je odpovědný za správní delikt jako provozovatel nikoliv jako řidič vozidla, a proto se neúčastnil správního řízení. K jednotlivým procesním úkonům pověřil svého zmocněnce a o své odpovědnosti jako řidiče vozidla se dozvěděl až po doručení rozhodnutí žalovaného.

[3] Rozhodnutí žalovaného označil za věcně nesprávné. Skutkový děj se odehrál odlišně, než jak jej ve svém rozhodnutí potvrdil žalovaný. Žalobce jel ve voze jako spolujezdec a domníval se, že policisté kontrolují jeho doklady pro jeho identifikaci jako svědka. Žalobci, ani řidiči vozidla, nebyl k nahlédnutí ani vyjádření předán tiskopis oznámení (odevzdání) přestupku (věci). Správní orgány řádně nepodložily svůj závěr o tom, že žalobce užil předmětné vozidlo k jízdě. Jako důkaz použily úřední záznam, který nelze v řízení o přestupku užít. Dalším nedostatkem v dokazování správních orgánů bylo neprovedení výslechu zasahujících policistů jako svědků. Správní orgány měly výslech provést z úřední povinnosti i přes jeho pasivitu v řízení. Žalobce navrhl, aby byl za účelem prokázání jeho tvrzení vyslechnut řidič vozidla P. H. a aby bylo rozhodnutí žalovaného zrušeno a věc mu byla vrácena k dalšímu řízení.

II. Právní názor krajského soudu

[4] Krajský soud v Hradci Králové – pobočka Pardubice (dále jen „krajský soud“) se plně ztotožnil s posouzením věci správními orgány a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná. Okolnost, že žalobce použil vozidlo jako řidič, byla dle jeho názoru ve správním řízení jednoznačně prokázána. Uvedená skutková okolnost vycházela z oznámení přestupku, ze kterého vyplývá, že žalobce byl ztotožněn policistou a byla u něj provedena dechová zkouška. Krajský soud shledal jako vyloučenou verzi, že by se žalobce domníval, že je u něj prováděna kontrola spolujezdce a bez výhrad a pochybností by podstoupil dechovou zkoušku. Z listinných důkazů nevyplývalo, že by se ve vozidle nacházela jakákoliv jiná osoba a jako podpůrný argument použil krajský soud také fotografii založenou ve správním spise, na které se nachází pouze jedna civilní osoba. Na základě uvedených skutečností považoval krajský soud za vyloučenou také verzi, že by bylo žalobci sděleno spáchání deliktu jako provozovatel.

[5] Krajský soud vyhodnotil jako nevěrohodné tvrzení žalobce, že se až z rozhodnutí žalovaného dozvěděl, co je mu kladeno za vinu. Poukázal na skutečnost, že správní orgán prvního stupně vydal ve věci příkaz, který byl žalobci doručen a ze kterého i pro osobu bez právnického vzdělání jednoznačně vyplývá podstata obvinění. Krajský soud shledal toto tvrzení žalobce účelovým.

[6] Krajský soud se neztotožnil s tvrzením žalobce, že v dané věci došlo k omylu ohledně právní kvalifikace. Tvrzení nebylo podloženo žádným důkazem a bylo v příkrém rozporu s obsahem spisu. Krajský soud neshledal žádný rozumný důvod pro doplnění dokazování výslechem údajného řidiče P. H., protože zhodnotil, že správní spis obsahuje dostatečný důkazní materiál pro rozhodnutí ve věci a žalobní námitky nemohly narušit jeho konzistentnost.

[7] Žalobní námitku o nepřipustnosti úředního záznamu jako důkazu shledal krajský soud také nedůvodnou. Z odůvodnění rozhodnutí správního orgánu prvního stupně vyplývá, že tato listina byla použita pouze podpůrně. Klíčovými listinnými důkazy k identifikaci řidiče byly oznámení přestupku a oznámení (odevzdání) přestupku (věci). Na základě výše uvedených skutečností tedy krajský soud žalobu zamítl.

III. Obsah kasační stížnosti

[8] Proti rozsudku krajského soudu brojí žalobce (dále též „stěžovatel“) kasační stížností. Důvody, o které ji opírá, podřazuje pod § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Navrhuje zrušení rozsudku krajského soudu spolu s vrácením věci k dalšímu řízení.

[9] Stěžovatel namítá, že krajský soud nesprávně posoudil právní otázku, zda byl řidičem vozidla a jeho rozhodnutí je z tohoto důvodu nezákonné. Nesprávné právní posouzení spatřuje v následujících hodnoceních krajského soudu. Za prvé poukazuje na závěr soudu, že musel být řidičem vozidla, pokud mu byla provedena dechová zkouška. Uvádí, že dechová zkouška spolujezdce je zcela běžnou součástí policejních kontrol. Navíc by se mohl domnívat, že dechová zkouška byla provedena z důvodu jeho odpovědnosti jako provozovatele. Úvahy soudu o tom, že je nepravděpodobné, že by se stěžovatel podrobil dechové zkoušce bez připomínek, považuje za nezákonné a s odkazem na judikaturu Nejvyššího správního soudu uvádí, že je povinností občana podrobit se pokynům policisty. Přes uvedenou argumentaci však namítá, že u něj dechová zkouška provedena nebyla. Za druhé nesouhlasí s tím, že krajský soud dovodil z fotografie, která je součástí spisu a na které je zachycena jen jedna osoba, že na místě jiná osoba nebyla. Účelem fotografie bylo zdokumentovat přítomnost nezpůsobilého vozidla, nikoliv zaznamenat veškeré okolnosti věci. Za třetí považuje za nesprávné, že krajský soud dovozoval jeho znalost podstaty obvinění z toho, že mu byl doručen příkaz. Domnívá se, že soud tímto aplikoval „rozsudek pro zmeškání“ a rozhodl k jeho tíži, protože nehájil svá práva v předcházejícím řízení, čímž stěžovateli upírá právo předkládat kdykoliv za řízení nové skutečnosti na svou obhajobu. Soud svým postupem aplikoval koncentraci řízení, která je ve správním řízení o přestupku nepřipustná.

[10] Stěžovatel přiznává, že jeho procesní postup v rámci správního řízení nebyl zcela vhodný. Svůj postup ospravedlňuje tím, že jeho zástupce se domníval, že správní orgán musí v řízení vyslechnout zasahující policisty, protože o odpovědnosti stěžovatele jako řidiče neexistoval exaktní důkaz. Proto se zástupce stěžovatele hodlal účastnit až ústního jednání, na kterém by byli slyšeni policisté. Zároveň nevyklučuje, že jeho procesní postup mohl být součástí procesní strategie k ochraně kamaráda.

[11] Stěžovatel nepochybně skutečnost, že vozidlo, které nemělo STK, bylo přítomno na pozemní komunikaci, avšak popírá, že by předmětné vozidlo řídil. Namítá, že krajský soud vydal rozhodnutí, ač pro závěr o tom, že řídil vozidlo, nemá oporu ve spise. Odkazuje na svá skutková tvrzení uvedená v žalobě, která považuje za vnitřně nerozporná, vzájemně provázaná a logická. Jako stěžejní důkazní prostředky pro rozhodnutí ve věci uvádí výslech tvrzeného řidiče pana H. a zasahujících policistů. Krajský soud přesvědčivě nezdůvodnil, proč uvedené důkazní prostředky nepoužil, ačkoliv jejich provedení bylo v žalobě navrhováno. Fakticky byl uznán vinným pouze na základě úředního záznamu. Proti skutečnostem uvedeným v úředním záznamu staví vlastní tvrzení uvedená v žalobě. Dále s odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2009, č. j. 1 As 96/2008 - 115, namítá, že oznámení o přestupku není důkazem.

IV. Vyjádření žalovaného ke kasační stížnosti

[12] Žalovaný se ve vyjádřeních ze dne 19. 1. 2015 a 6. 2. 2015 plně ztotožnil se závěry krajského soudu a setrval na právním názoru uvedeném v odůvodnění svého rozhodnutí.

V. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[13] Kasační stížnost je přípustná. Důvodnost kasační stížnosti soud posoudil v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž je povinen přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[14] Kasační stížnost není důvodná.

[15] Stěžovatel v kasační stížnosti namítá, že krajský soud nesprávně právně posoudil otázku, zda se stěžovatel dopustil dotčeného přestupku jako řidič vozidla. Zároveň poukazuje na to, že krajský soud neměl pro daný závěr oporu ve spisech a že odmítl provést důkazy, které stěžovatel navrhl a které mohly změnit skutkové závěry. V namítaných pochybeních spatřoval naplnění kasačních důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s.

[16] Stěžovatel spáchal přestupek podle § 125c odst. 1 písm. k) zákona o provozu na pozemních komunikacích. Uvedeného přestupku se fyzická osoba dopustí tím, že v provozu na pozemních komunikacích nesplní nebo poruší povinnost stanovenou v hlavě II zákona o provozu na pozemních komunikacích. V případě stěžovatele šlo o porušení povinnosti stanovené v § 5 odst. 1 písm. a) zákona o provozu na pozemních komunikacích: *„Řidič je kromě povinností uvedených v § 4 dále povinen užít vozidlo, které splňuje technické podmínky stanovené zvláštním právním předpisem“*.

[17] Nutno souhlasit se stěžovatelem, že pro naplnění skutkové podstaty daného přestupku jsou správní orgány vedle technické nezpůsobilosti vozidla povinny zkoumat, zda obviněný z přestupku automobil užil jako řidič. Stěžovatel také správně upozornil na skutečnost, že v řízení o přestupcích zahájených z moci úřední jsou správní orgány povinny zjišťovat skutkový stav, i když je obviněný v řízení zcela pasivní.

[18] Obvinění z přestupku je považováno za trestní obvinění ve smyslu čl. 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, což s sebou, mimo jiné, nese požadavek spravedlivého procesu a důsledné aplikace základních zásad činnosti správních orgánů. Jednou z nich je i tzv. zásada omezené materiální pravdy vyjádřená v § 3 s. ř., která ukládá správnímu orgánu povinnost zjistit stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu nezbytném pro soulad jeho úkonu s požadavky § 2 s. ř. (zásady zákonnosti, ochrany veřejného zájmu, ochrany práv nabytých v dobré víře, materiální rovnosti, individualizace a dalších). Tu doplňuje v § 50 odst. 3 větě druhé s. ř. vyjádřená zásada vyšetřovací (vyhledávací): *„V řízení, v němž má být z moci úřední uložena povinnost, je správní orgán povinen i bez návrhu zjišťovat všechny rozhodné okolnosti svědčící ve prospěch i v neprospěch toho, komu má být povinnost uložena“*. Specifika dokazování v oblasti správního trestání reflektuje nejen zákonná úprava, ale i judikatura Nejvyššího správního soudu. Podle usnesení rozšířeného senátu ze dne 14. ledna 2014, č. j. 5 As 126/2011 - 68, *„[v] řízení o přestupku postupuje správní orgán tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti...“*. Povinnost správního orgánu prokázat obviněnému jeho odpovědnost připomíná např. v rozsudku ze dne 24. 5. 2006, č. j. 2 As 46/2005 – 55: *„správní orgán je povinen postavit nad vše rozumnou pochybnost na jisto, že se deliktního jednání dopustil právě ten, kdo má být za přestupek postižen. Existuje-li rozumná pochybnost, tj. existuje-li ne zcela nepravděpodobná možnost, že deliktního jednání se dopustil někdo jiný než obviněný z přestupku, nelze jej za přestupek postihnout (in dubio pro reo). Důkazní břemeno k prokázání, že deliktního jednání se dopustil obviněný z přestupku, přirozeně nese správní orgán. Obviněnému z přestupku proto k tomu, aby nemohl být za přestupek postižen, postačí, aby o otázce, kdo se deliktního jednání dopustil, vznikla rozumná pochybnost; nemusí se tedy vyvíňovat, tj. prokázat, že se deliktního jednání nedopustil.“*

[19] Správní orgán však postupuje správně, pokud se spokojí se skutkovými závěry, které se objektivně jeví jako nesporné a nezjišťuje všechny málo pravděpodobné či hypotetické verze děje. Obdobný názor vyslovil Nejvyšší správní soud již v usnesení rozšířeného senátu ze dne 14. 1. 2014, č. j. 5 As 126/2011 – 68: „*Obviněný z přestupku není povinen se hájit, zejména není povinen uvádět na svou obhajobu jakákoliv tvrzení, ani (anebo) o nich (nebo o jiných skutečnostech) nabízet a předkládat správnímu orgánu důkazy; ustanovení § 52 věta první správního řádu o povinnosti účastníka řízení označit důkazy na podporu svých tvrzení se v řízení o přestupku neuplatní. Využije-li však obviněný ze spáchání přestupku svého práva mlčet, nelze extenzivním výkladem uložit správnímu orgánu povinnost, aby za obviněného „domyslel“ všechna myslitelná nebo třeba i nepravděpodobná tvrzení a v rozhodnutí se s nimi vypořádal.*“

[20] Stěžovatel namítá, že správní orgány nedostály svým povinnostem při zjišťování skutkového stavu a jejich závěry nemají oporu ve spisech. Krajskému soudu pak vytýká, že skutečnost, že stěžovatel byl řidičem daného vozidla, dovedl z provedené dechové zkoušky, fotografie a doručení příkazu. Jeho žalobní námítky k nesprávně zjištěnému skutkovému stavu přitom soud nezohlednil s odůvodněním, že nehájil svá práva v průběhu správního řízení. Tím soud fakticky aplikoval koncentraci řízení.

[21] Předně Nejvyšší správní soud uvádí, že z rozhodnutí krajského soudu nevyplývá, že by žalobu zamítl v důsledku nečinnosti žalobce v předcházejícím řízení. Naopak, krajský soud uvedl, že právní předpis žalobci v řízení o přestupku zahájeném z moci úřední neupírá možnost uvést rozhodné skutečnosti až v řízení před soudem.

[22] Krajský soud ve svém rozhodnutí přihlédl ke všem stěžovatelovým tvrzením uvedeným v žalobě, avšak zhodnotil je jako nevěrohodná a účelová. Na základě právního posouzení došel k závěru, že nová tvrzení uvedená v žalobě nemohou nic změnit na závěrech o skutkovém stavu tak, jak jej zjistily správní orgány.

[23] S tímto závěrem krajského soudu se Nejvyšší správní soud ztotožňuje. Správní orgány dostály svým povinnostem při zjišťování skutkového stavu a jejich závěry mají oporu ve spisech. Správní orgán prvního stupně posoudil, že stěžovatel naplnil znaky skutkové podstaty dotčeného přestupku jako řidič. Daný závěr pak svým rozhodnutím potvrdil žalovaný. Správní orgán prvního stupně považoval skutečnost za prokázanou na základě oznámení přestupku. Žalovaný následně doplnil, že lze vycházet také z fotografie místa přestupku a úředního záznamu ze dne 9. 8. 2013. Nejvyšší správní soud dává stěžovateli za pravdu, že úřední záznam nelze sám o sobě považovat za důkazní prostředek (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2009, č. j. 1 As 96/2008 – 115). Nic však správnímu orgánu nebránilo, aby tento úřední záznam použil spolu s dalšími podklady pro své rozhodnutí na podporu skutečností zjištěných z oznámení přestupku a oznámení (odevzdání) přestupku (věci). Tato oznámení jsou způsobila být stěžejním podkladem pro rozhodnutí ve věci.

[24] Správní orgány se otázkou identifikace obviněného zabývaly. Svůj závěr o tom, že se stěžovatel přestupku dopustil, řádně odůvodnily. Ze spisového materiálu ani z průběhu správního řízení nevyplývala rozumná pochybnost o identifikaci obviněného jako řidiče vozidla. Skutečnost, že by se přestupku mohla dopustit jiná osoba, se na základě uvedených podkladů správním orgánům nemohla jevit jako možná. Správní orgány nebyly povinny domýšlet alternativní, navíc objektivně nepravděpodobné děje. Jejich postup byl v souladu se zákonem, včetně základních zásad činnosti správních orgánů.

[25] Vzhledem k výše uvedenému nelze souhlasit s tvrzením stěžovatele, že krajský soud ve svém závěru, že stěžovatel byl řidičem vozidla, vycházel pouze z provedení dechové zkoušky, fotografií a doručení příkazu. Krajský soud se ve svém rozhodnutí ztotožnil s odůvodněním

správních orgánů a k identifikaci osoby řidiče považoval za dostatečné oznámení přestupku, oznámení (odevzdání) přestupku (věci) a podpůrně úřední záznam.

[26] Stěžovatelova tvrzení uvedená v žalobě skutečně lze považovat za nevěrohodná a účelová. Identifikace stěžovatele jako řidiče přímo vyplývá ze tří podkladů – z oznámení přestupku, oznámení (odevzdání) přestupku (věci) a úředního záznamu. Lze si stěžít představit, že by k mylnému označení žalobce jako řidiče došlo třikrát, aniž by si toho pořizovatelé uvedených dokumentů všimli. Navíc dokumenty obsahují výslovné označení stěžovatele jako řidiče, nikoliv jen odkaz na zákonné ustanovení o povinnosti řidiče, u čehož by byla mylná identifikace obviněného o něco pravděpodobnější. Fotografie dotčeného vozidla, na které se nachází jen jedna civilní osoba, je možné považovat za nepřímý důkaz, neboť neprokazuje přímo určitou skutečnost, ale lze z ní usuzovat, že se jeví vysoce pravděpodobně, že zasahující policisté měli snahu zachytit na fotografii osobu, která se přestupku dopustila. Za nevěrohodnou a účelovou soud považuje rovněž vnitřně rozpornou argumentaci stěžovatele ohledně dechové zkoušky, o níž na jedné straně uvádí, že se jí byl povinen podrobit i jako spolujezdec, přičemž vzápětí tvrdí, že u něj nebyla provedena.

[27] Soud se ztotožňuje také se závěrem krajského soudu o nevěrohodnosti tvrzení stěžovatele o neznalosti podstaty jeho obvinění jako řidiče motorového vozidla. Tato skutečnost mu totiž musela být známa nejpozději z příkazu vydaného orgánem prvního stupně, který byl stěžovateli osobně doručen. Z něj totiž jednoznačně vyplývá právní kvalifikace skutku, z něhož byl obviněn, a tedy i skutečnost, že správní orgán považoval stěžovatele za řidiče motorového vozidla, nikoliv jen za jeho provozovatele.

[28] Krajský soud dostatečně zdůvodnil, proč neprovedl stěžovatelem navržené důkazy. Uvedl, na základě jakých skutečností má za prokázané, že stěžovatel řídil vozidlo. Z odůvodnění rozhodnutí jednoznačně vyplývá, proč shledal žalobcova tvrzení jako nevěrohodná a proto považoval důkazní zjištění správních orgánů za dostatečné. Nelze než souhlasit se závěrem krajského soudu, že žalobní námitky, které stěžovatel v žalobě předložil, nemohly z důvodu své nevěrohodnosti narušit konzistentnost zjištěného skutkového stavu.

VI. Závěr a náklady řízení o kasační stížnosti

[29] Nejvyšší správní soud shledal námitky stěžovatele nedůvodnými. Jelikož v řízení nevyšly najevo ani žádné vady, k nimž musí kasační soud přihlížet z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 s. ř. s.), zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s.).

[30] O náhradě nákladů řízení Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 za použití § 120 s. ř. s. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť ve věci neměl úspěch; žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladu řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 1. července 2015

JUDr. Josef Baxa
předseda senátu